

Sygn. akt VU 5278/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 maja 2014r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 5278/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 maja 2014r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. odmówił R. S. prawa do emerytury, z uwagi na brak 15- letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł w dniu 17 czerwca 2014r. odwołanie, wnosząc o jej zmianę, zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 6 listopada 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w B. na stanowisku mechanika w kanałach.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.. podniósł, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, w związku z czym brak jest podstaw do przyznania emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 8 maja 2014 roku 20 wniosków o przyznanie emerytury. Wnioskodawca jako członek otwartego funduszu emerytalnego wniósł o przekazanie zgromadzonych na rachunku środków za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-8 akta ZUS).

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999r. miał okres ubezpieczenia w łącznym wymiarze 28 lat 3 miesiące i 6 dni, w tym 27 lat 9 miesięcy i 7 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy

odmówił wnioskodawcy zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od dnia 6 listopada 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w B. (dowód: decyzja z dnia 27 maja 2014r. – k. 27 akt).

R. S. okresie od dnia 6 listopada 1978 roku i nadal zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w B. na podstawie umowy o pracę.

W wystawionym w dniu 28 kwietnia 2008 roku świadectwie pracy wskazano, iż spornym okresie tj. od 6 listopada 1978 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku R. S.

wykonywał prace na stanowisku tokarza (dowód: świadectwo pracy k.13 w aktach rentowych).

Przedsiębiorstwo (...) S.A. prowadziło działalność o profilu budowlanym, posiadało również własny tabor samochodowy, składający się ze sprzętu ciężkiego, średniego, jak i lekkiego tj: spycharki, koparki, ciągniki, kafary, N., S.pojazdy gaśnicowe, ale także samochody osobowe, łącznie w liczbie ok.30.

W całym spornym okresie wnioskodawca zajmował się ich naprawą. Wnioskodawca pracował przy naprawie zarówno sprzętu ciężkiego, średniego jak i samochodów osobowych . W Przedsiębiorstwie wydzielone były dwa Oddziały: jeden do obsługi sprzętu ciężkiego i drugi, gdzie naprawiano samochody osobowe. Oddziały te znajdowały się na osobnych halach i różniły się wielkością. Wnioskodawca był tzw. „mechanikiem dochodzącym” tj. pracował zamiennie na obu halach, dokonując na nich napraw, jak i innych czynności z tym związanych. Wnioskodawca zajmował się naprawą mostów, silników, zwojnic, gaśnic, podzespołów, skrzyni biegów itp. Wymontowywania zepsutych części wnioskodawca dokonywał w kanale. W zakładzie było 5 kanałów: 1 na zewnątrz Zakładu oraz 4 wewnątrz. Po wymontowaniu części w kanale, wnioskodawca zabierał ją na warsztat, gdzie musiał ją umyć, a następnie dokonywał naprawy, czy regeneracji. Czynności naprawcze poza kanałem zajmowały wnioskodawcy od pół godziny do nawet 5 godzin(np. w przypadku naprawy gaśnic). Zdarzało się także, że wnioskodawca dokonywał napraw na dworze, leżąc na betonie. W ramach czynności naprawczych, posiadając do tego kwalifikacje (książeczka spawacza) wnioskodawca spawał. Montowanie naprawionych części miało miejsce w kanale. Kiedy była potrzeba wnioskodawca zajmował się również obsługą tokarki (dowód: zeznania świadków: J. C. k.17 verte -19 oraz nagranie protokołu rozprawy z dnia 11 grudnia 2014 roku k.19 od 13.01 do minuty 19.23, zeznania świadka J. W. (1) k.18 oraz nagranie k.19 od 19.23 do minuty 26.38 , zeznania wnioskodawcy R. S. k.18 verte oraz nagranie k.19 od minuty 29.54 do 36.49 w aktach sprawy).

Przedsiębiorstwo (...) w B. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat oraz przekazał zgromadzone w OFE środki na dochody budżetu państwa.

i nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. zakwestionował szczególne warunki pracy wnioskodawcy w okresie zatrudnienia od 6 listopada 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) w B..

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie był bezsporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach rentowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę.

Organ rentowy zakwestionował, aby wnioskodawca w spornych okresach pracował w szczególnych warunkach, gdyż nie dysponował on świadectwem pracy w szczególnych warunkach, a stanowisko pracy, na którym pracował, nie jest wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. Wprawdzie stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Z tym, że wówczas na ubezpieczonym spoczywa ciężar wykazania, że pracę wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie sprostał temu obowiązkowi.

Zarówno zeznający w sprawie świadkowie: J. C., J. W. (2), jak i sam wnioskodawca szczegółowo opisali na czym polegała praca wnioskodawcy, jaki był zakres jego obowiązków. Z zeznań tych wynika ponad wszelką wątpliwość, że wnioskodawca wykonywał faktycznie pracował w kanałach remontowych, gdzie dokonywał napraw, ale także poza nimi. Sam R. S. szczerze zeznał, że czynności takie jak: wymontowanie, czy ponowne zamontowanie części miało miejsce w kanale, ale już czynności naprawcze oraz dodatkowe tj. np. mycie wymontowanych części, odbywały się poza nim, co zajmowało wnioskodawcy czasami pół godziny, ale i 5 godzin poza kanałem.

Co znamienne, to wnioskodawca przyznał, że przy pracy w kanałach remontowych nie spędzał całej obowiązującej go dobowej normy czasu pracy, ale co najwyżej 7 godzin dziennie. Do jego obowiązków należały bowiem wszystkie prace

naprawcze, a tych nie wykonuje się tylko i wyłącznie w kanałach remontowych. Ponadto zarówno wnioskodawca, jak i świadkowie zeznali, że oprócz czynności naprawczych wnioskodawca wykonywał inne czynności z tym związane: mycie, spawanie, obsługa tokarki oraz inne np.: „gdy zachodziła taka konieczność”.

Tymczasem z zestawienia § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest tylko taka praca, która jest świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000r. II UKN 39/00, (OSNAP 2002/11/272) warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W orzecznictwie przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 - OSNP 1998/21/638).

Tylko bowiem stale wykonywanie prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia, zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Praca mechanika jest pracą w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A działem XIV poz. 16 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. ale tylko wówczas, gdy jest wykonywana w kanałach remontowych. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. od dnia 6 listopada 1978 roku 31 grudnia 1998 roku ***nie wykonywał prac w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.*** Oprócz bowiem prac w kanałach remontowych, które szkodliwie wpływały na jego zdrowie, wykonywał także inne drobne prace naprawcze poza kanałami remontowymi, które takiego wpływu nie miały. Powyższe ustalenia wykluczają możliwość zaliczenia całego wnioskowanego okresu do prac w warunkach szczególnych.

Skoro wnioskodawca w spornym okresie oprócz prac w warunkach szczególnych (prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych) wykonywał jeszcze inne prace, które takiego charakteru nie miały (prace mechaniczne poza kanałami remontowymi) to oznacza, że nie pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. W ramach bowiem obowiązującej go dziennej normy czasu pracy wykonywał oprócz prac, które szkodliwie oddziaływały na jego organizm, także prace które takiego charakteru nie miały. Stałe wykonywanie prac w szczególnych warunkach, w pełnym wymiarze czasu pracy stanowi niezbędny warunek do zaliczenia danego okresu pracy do pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu, zgromadzony materiał dowodowy daje podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Z tych też względów brak było podstaw do uwzględnienia wniosku pełnomocnika o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczności, które w ocenie Sądu zostały już wyjaśnione. Sąd bowiem nie jest obowiązany do uwzględnienia wniosku dowodowego strony, tak by mogła udowodnić korzystną dla siebie tezę (por. wyrok SN z dnia 29.03.1997r., II UKN 45/97, OSNAPiUS z 1998r., nr 1, poz. 24).

Reasumując, skoro wnioskodawca nie wykazał, aby pracował w warunkach szczególnych przez wymagany okres, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.